

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Slovenskej národnej rady

Číslo: 2692/1992

24

VLÁDNY NÁVRH

ÚSTAVA

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

P r e d k l a d á :

Vladimír M e č i a r
predseda vlády
Slovenskej republiky

N á v r h u z n e s e n i a :

Slovenská národná rada
s c h v a ľ u j e
vládný návrh
Ústavy Slovenskej republiky

Bratislava júl 1992

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

X. VOLEBNÉ OBDOBIE

24

VLÁDNY NÁVRH

ÚSTAVA

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

P R E A M B U L A

Ústava Slovenskej republiky prijíma sa z vôle občanov Slovenskej republiky. Je výrazom rozhodujúcej dejinnej chvíle, ale aj výsledkom pol druhého storočia trvajúcej cesty, práce a nenaplnených túžob národa, ktorý sa so vzdorom i zápasmi dožadoval posvätných a prirodzených práv.

Od liptovsko-sväto-mikulášskych žiadostí, ktoré, naplnené ideami štúrovskej revolúcie, sa prihlásili k demokracii i k národnej slobode, k modernej Európe i k bratstvu národov, cez mnohé dohody a zrady, no najmä skrz trvanie a vytrvalosť, skrz národnú húževnatosť sa dožívame historickej chvíle, od ktorej svoju krajinu budeme spravovať sami.

Preto v tejto chvíli

My, občania Slovenskej republiky,
pamätliví politického a kultúrneho dedičstva našich predkov,
i stáročných skúseností zo zápasov o národné bytie a vlastnú
štátnosť,

vychádzajúc z prirodzeného práva slovenského národa
na samourčenie,

v trvácnom úsilí upevňovať demokratickú formu vlády, záruky
slobodného života, rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej
prosperity,

v záujme spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi,

u z n á š a m e s a

prostredníctvom svojich zástupcov na tejto

Ú s t a v e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

PRVÁ HLAVA
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

/1/ Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa ani na výlučnú ideológiu, ani na náboženské vyznanie.

/2/ Hlavou štátu je volený prezident.

Čl. 2

/1/ Štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

/2/ Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

/3/ Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Čl. 3

/1/ Územie Slovenskej republiky je jednotné a nedeliteľné.

/2/ Hranice Slovenskej republiky sa môžu meniť len ústavným zákonom.

Čl. 4

Nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlatníctve Slovenskej republiky.

Čl. 5

/1/ Nikomu nemožno odňať štátne občianstvo Slovenskej republiky proti jeho vôli.

/2/ Nadobúdanie a stratu štátneho občianstva Slovenskej republiky ustanovuje zákon.

Čl. 6

/1/ Na území Slovenskej republiky je úradným jazykom slovenský jazyk.

/2/ Používanie iných jazykov v úradnom styku upraví zákon.

Čl. 7

Slovenská republika môže na základe slobodného rozhodnutia vstúpiť do štátneho zväzku s inými štátmi. Právo vystúpenia z tohto zväzku nemožno obmedziť. O vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku sa rozhodne ústavným zákonom alebo rozhodnutím v referende.

Čl. 8

Štátnymi symbolmi Slovenskej republiky sú štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna.

Čl. 9

/1/ Štátny znak Slovenskej republiky tvorí na červenom rannogotickom štíte dvojité strieborné kríž vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia.

/2/ Štátna vlajka Slovenskej republiky sa skladá z troch rovnakých vodorovných pruhov bieleho, modrého a červeného, usporiadaných pod sebou. Na prednej polovici listu štátnej vlajky Slovenskej republiky je štátny znak Slovenskej republiky.

/3/ Štátnu pečať Slovenskej republiky tvorí štátny znak Slovenskej republiky, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis "Slovenská republika".

/4/ Štátnou hymnou Slovenskej republiky sú prvé dve slohy piesne "Nad Tatrou sa blýska."

/5/ Podrobnosti o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní ustanoví zákon.

Čl. 10

/1/ Hlavným mestom Slovenskej republiky a sídlom jej najvyšších štátnych orgánov je Bratislava.

/2/ Postavenie Bratislavy ako hlavného mesta Slovenskej republiky upraví zákon.

DRUHÁ HLAVA
ÚSTAVNÉ PRÁVA A SLOBODY

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

Čl. 11

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred jej zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Čl. 12

/1/ Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Ústavné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

/2/ Ústavné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez rozdielu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického, či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, znevýhodňovať alebo znevýhodňovať.

/3/ Každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohoto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodňovaniu.

/4/ Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre uplatňovanie jeho základných práv a slobôd.

Čl. 13

/1/ Povinnosti možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

/2/ Ústavné práva a slobody možno obmedziť len zákonom.

/3/ Zákonné obmedzenia ústavných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

/4/ Pri obmedzovaní ústavných práv a slobôd musí sa dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa nesmú použiť na iný, než na ustanovený účel.

Druhý oddiel

Základné ľudské práva a slobody

Čl. 14

Každý je spôsobilý mať práva.

Čl. 15

/1/ Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

/2/ Nikto nesmie byť pozbavený života.

/3/ Trest smrti sa nepripúšťa.

/4/ Porušením práv podľa tohto článku nie je, ak bol niekto pozbavený života v súvislosti s konaním, ktoré podľa zákona nie je trestné.

Čl. 16

/1/ Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

/2/ Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Čl. 17

/1/ Osobná sloboda sa zaručuje.

/2/ Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

/3/ Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 24 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

/4/ Obvineného zatknúť možno iba na písomný, odôvodnený príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe, alebo ju prepustiť na slobodu.

/5/ Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

/6/ Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno osobu prevziať alebo držať v ústavnej zdravotníckej starostlivosti bez súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

/7/ Skúmanie duševného stavu osoby obvinenej z trestného činu je možné iba na písomný príkaz súdu.

Čl. 18

/1/ Nikoho nemožno podrobiť núteným prácam alebo službám.

/2/ Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na

a/ práce ukladané podľa zákona osobám vo výkone trestu odňatia slobody alebo osobám vykonávajúcim iný trest, nahradzujúci trest odňatia slobody,

b/ vojenskú službu alebo inú službu ustanovenú zákonom namiesto povinnej vojenskej služby,

c/ službu vyžadovanú na základe zákona v prípade živelných pohrôm, nehôd alebo iného nebezpečenstva, ktoré ohrozuje životy, zdravie alebo značné majetkové hodnoty,

d/ konanie uložené zákonom na ochranu života, zdravia alebo práv iných.

Čl. 19

/1/ Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

/2/ Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

/3/ Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Čl. 20

/1/ Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

/2/ Zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb. Zákon môže tiež ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

/3/ Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Jeho výkon nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

/4/ Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

Čl. 21

/1/ Obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

/2/ Domová prehliadka je prípustná len na účely trestného konania, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

/3/ Iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Pokiaľ je obydlie užívané aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, môžu byť takéto zásahy zákonom dovolené aj vtedy, ak je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Čl. 22

/1/ Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

/2/ Nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Čl. 23

/1/ Sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

/2/ Každý, kto sa oprávnene zdržuje na území Slovenskej republiky, má právo toto územie slobodne opustiť.

/3/ Tieto slobody môžu byť obmedzené zákonom, ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných a na vymedzených územiach tiež z dôvodu ochrany prírody.

/4/ Každý občan má právo na slobodný vstup na územie Slovenskej republiky. Občana nemožno nútiť, aby opustil svoju vlasť, vyhostiť ani vydať inému štátu.

/5/ Cudzinca možno vyhostiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 24

/1/ Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne svoje zmýšľanie prejavovať.

/2/ Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám alebo spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo vyučovaním.

/3/ Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných a zakladajú rehoľné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

/4/ Podmienky výkonu týchto práv možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejnej bezpečnosti a poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.

Čl. 25

/1/ Vecou cti každého občana je obrana Slovenskej republiky.

/2/ Nikoho nemožno nútiť aby vykonával vojenskú službu, ak je to v rozpore s jeho svedomím alebo náboženským vyznaním. Podrobnosti ustanoví zákon.

Tretí oddiel

Politické práva

Čl. 26

/1/ Sloboda prejavu a právo na informácie sa zaručujú.

/2/ Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Tlač nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

/3/ Cenzúra sa zakazuje.

/4/ Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejnú bezpečnosť, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

/5/ Štátne orgány a orgány územnej samosprávy majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v úradnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Čl. 27

/1/ Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

/2/ Petíciou nemožno vyzývať k porušovaniu ústavných práv a slobôd.

/3/ Petíciou nemožno zasahovať do nezávislosti súdu.

Čl. 28

/1/ Právo pokojne sa zhromažďovať sa zaručuje.

/2/ Podmienky výkonu tohoto práva ustanoví zákon v prípadoch zhromažďovania na verejných miestach, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti, majetku alebo pre bezpečnosť štátu. Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.

Čl. 29

/1/ Právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo spolu s inými sa združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.

/2/ Občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich.

/3/ Výkon týchto práv možno obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných.

/4/ Politické strany a politické hnutia, ako aj iné združenia sú oddelené od štátu.

Čl. 30

/1/ Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

/2/ Voľby sa musia konať v lehotách nepresahujúcich pravidelné volebné obdobie ustanovené zákonom.

/3/ Volebné právo je všeobecné a rovné a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

/4/ Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Čl. 31

Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musí umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Čl. 32

Občania majú právo postaviť sa na odpor proti každému, kto by odstraňoval demokratický poriadok ľudských práv a základných slobôd uvedených v tejto ústave, ak činnosť ústavných orgánov a účinné použitie zákonných prostriedkov sú znemožnené.

Štvrtý oddiel

Práva národnostných menšín a etnických skupín

Čl. 33

Príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.

Čl. 34

/1/ Občanom, tvoriacim národnostné menšiny alebo etnické skupiny sa v Slovenskej republike zaručuje všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku a združovať sa v národnostných združeniach. Podrobnosti ustanoví zákon.

/2/ Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa okrem práva na osvojenie si úradného jazyka za podmienok ustanovených zákonom zaručuje aj

a/ právo na vzdelanie v ich jazyku,

b/ právo používať ich jazyk v úradnom styku,

c/ právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín.

/3/ Výkon práv občanov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám zaručených v tejto ústave nesmie viesť k narušovaniu integrity Slovenskej republiky a k diskriminácii jej ostatného obyvateľstva.

Piaty oddiel

Hospodárske, sociálne a kultúrne práva

Čl. 35

/1/ Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú činnosť.

/2/ Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia na výkon určitých povolání alebo činností.

/3/ Každý má právo získavať prostriedky na svoje životné potreby prácou. Občanov, ktorí nemôžu toto právo bez svojej viny vykonávať, štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje. Podmienky ustanoví zákon.

/4/ Zákon môže ustanoviť odchylnú úpravu práv uvedených v odsekoch 1 až 3 pre cudzincov.

Čl. 36

Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

a/ právo na prácu a odmenu za ňu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň,

b/ ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu a diskriminácii,

c/ ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,

d/ najvyššiu prípustnú dĺžku pracovnej doby,

e/ primeraný odpočinok po práci,

f/ najkratšiu prípustnú dobu platenej dovolenky na zotavenie.

Čl. 37

/1/ Každý má právo slobodne sa združovať s inými na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov.

/2/ Odborové organizácie vznikajú nezávisle od štátu. Obmedzovať počet odborových organizácií je neprípustné, rovnako ako zvýhodňovať niektoré z nich v podniku alebo v odvetví.

/3/ Činnosť odborových organizácií a vznik a činnosť iných združení na ochranu hospodárskych a sociálnych záujmov možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu bezpečnosti štátu, verejného poriadku alebo práv a slobôd druhých.

/4/ Právo na štrajk sa zaručuje za podmienok ustanovených zákonom. Toto právo nemajú sudcovia, prokurátori, príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených zborov.

Čl. 38

/1/ Ženy, mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na zvýšenú ochranu zdravia pri práci a osobitné pracovné podmienky.

/2/ Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

/3/ Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 39

/1/ Občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

/2/ Každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

/3/ Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 40

Každý má právo na ochranu zdravia. Občania majú na základe verejného poistenia právo na bezplatnú zdravotnícku starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Čl. 41

/1/ Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Osobitná ochrana detí a mladistvých sa zaručuje.

/2/ Žene v tehotenstve sa zaručuje osobitná starostlivosť, ochrana v pracovných vzťahoch a zodpovedajúce pracovné podmienky.

/3/ Deti narodené v manželstve i mimo neho majú rovnaké práva.

/4/ Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti ich vôli len rozhodnutím súdu na základe zákona.

/5/ Rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

/6/ Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 42

/1/ Každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná po dobu, ktorú ustanoví zákon.

/2/ Občania majú právo na bezodplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách; podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.

/3/ Zriaďovať iné školy ako štátne a vyučovať v nich možno len za podmienok ustanovených zákonom; na takýchto školách sa môže vzdelávanie poskytovať za odplatu.

/4/ Zákon ustanoví za akých podmienok majú občania pri štúdiu právo na pomoc štátu.

Čl. 43

/1/ Sloboda vedeckého bádania a umenia sa zaručuje. Práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti chráni zákon.

/2/ Právo prístupu ku kultúrnemu bohatstvu sa zaručuje za podmienok ustanovených zákonom.

Šiesty oddiel

Starostlivosť o životné prostredie a kultúrne dedičstvo

Čl. 44

/1/ Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

/2/ Každý je povinný chrániť životné prostredie a kultúrne dedičstvo aj s ohľadom na budúce generácie.

/3/ Nikto nesmie ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, najmä druhové bohatstvo prírody, jednotlivé organizmy, ekologickú stabilitu biosféry, prírodné zdroje, neživú prírodu a kultúrne pamiatky nad mieru ustanovenú zákonom.

/4/ Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a účinnú starostlivosť o životné prostredie.

Čl. 45

Každý má právo domáhať sa prijatia opatrení na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva.

Čl. 46

Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

Siedmy oddiel

Právo na súdnu a inú právnu ochranu

Čl. 47

/1/ Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v zákonom ustanovených prípadoch na inom orgáne Slovenskej republiky.

/2/ Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa ústavných práv a slobôd.

/3/ Každý má právo na náhradu škody, spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

/4/ Podmienky a podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 48

/1/ Každý má právo odprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

/2/ Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

/3/ Všetci účastníci sú si v konaní rovní.

/4/ Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, má právo na tlmočníka.

Čl. 49

/1/ Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

/2/ Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 50

Len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Čl. 51

/1/ Len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

/2/ Každý, proti komu sa vedie trestné konanie sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

/3/ Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Ak si nezvolí obhajcu, hoci ho podľa zákona musí mať, ustanoví mu ho súd. Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch má obvinený právo na bezodplatnú pomoc obhajcu.

/4/ Obvinený má právo odprieť výpoveď; tohoto práva ho nemožno nijakým spôsobom pozbaviť.

/5/ Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, pre ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

/6/ Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatelia priaznivejšie.

Ôsmy oddiel

Spoločné ustanovenia k prvej a druhej hlave

Čl. 52

Práv uvedených v čl. 35 a 36, čl. 37 odsek 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Čl. 53

/1/ Kde sa v prvej a druhej hlave tejto ústavy používa pojem "občan", rozumie sa tým štátny občan Slovenskej republiky.

/2/ Cudzinci požívajú v Slovenskej republike ľudské práva a základné slobody zaručené touto ústavou, ak nie sú výslovne priznané iba občanom Slovenskej republiky.

/3/ Kde sa v doterajších predpisoch používa pojem "občan", rozumie sa ním každý človek, ak ide o práva a slobody, ktoré táto ústava priznáva bez ohľadu na štátne občianstvo.

Čl. 54

Slovenská republika poskytuje azyl cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd. Azyl možno odoprieť tomu, kto konal v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami.

Čl. 55

Zákon môže sudcom a prokurátorom obmedziť právo na podnikanie a inú hospodársku činnosť a právo uvedené v čl. 29 odsek 2, zamestnancom štátnej správy a územnej samosprávy vo funkciách, ktoré určí aj právo uvedené v čl. 37 odsek 4, príslušníkom ozbrojených síl a ozbrojených zborov aj práva uvedené v čl. 27 a 28, pokiaľ súvisia s výkonom služby. Osobám v povolaniach, ktoré sú bezprostredne nevyhnutné na ochranu života a zdravia, môže zákon obmedziť právo na štrajk.

TRETIA HLAVA
ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA

Čl. 56

/1/ Základom územnej samosprávy je obec.

/2/ Obec je samostatný územný a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt.

Čl. 57

/1/ Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami.

/2/ Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce.

Čl. 58

Obec má právo združovať sa s inými obcami na zabezpečovanie vecí spoločného záujmu.

Čl. 59

Vo veciach územnej samosprávy rozhoduje obec samostatne; povinnosti a obmedzenia jej možno ukladať len zákonom. V týchto veciach obec rozhoduje na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendom alebo prostredníctvom orgánov obce.

Čl. 60

Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Čl. 61

/1/ Orgánmi obce sú

a/ obecné zastupiteľstvo,

b/ starosta obce.

/2/ Obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva zvolení vo všeobecných, priamych voľbách s tajným hlasovaním. Voľby poslancov obecného zastupiteľstva a starostov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva s tajným hlasovaním.

/3/ Starostu obce volia občania obce priamou voľbou. Starosta obce je výkonným orgánom obce. Vykonáva obecnú správu a zastupuje obec navonok.

Čl. 62

Zákon ustanoví predpoklady na vyhlásenie obce za mesto, upraví tiež názvy orgánov mesta.

Čl. 63

/1/ Na obec možno zákonom preniesť výkon určených úloh miestnej štátnej správy. Financovanie takto prenesenej štátnej správy upraví zákon.

/2/ Obec môže pri výkone štátnej správy vydávať na základe zákona pre svoj obvod všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom. Výkon štátnej správy prenesený na obec zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 64

Samosprávu vyšších územných celkov a jej orgány ustanoví zákon.

ŠTVRTÁ HLAVA
HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 65

/1/ Hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

/2/ Štát chráni a podporuje hospodársku súťaž. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 66

Štát zriaďuje emisnú banku. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 67

Slovenská republika je colným územím.

Čl. 68

/1/ Finančné hospodárenie Slovenskej republiky sa spravuje jej štátnym rozpočtom. Zákon o štátnom rozpočte Slovenskej republiky sa prijíma na obdobie jedného roka.

/2/ Príjmy štátneho rozpočtu, pravidlá rozpočtového hospodárenia, vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami územných celkov ustanoví zákon.

/3/ Štátne účelové fondy zapojené na štátny rozpočet Slovenskej republiky sa zriaďujú zákonom.

Čl. 69

/1/ Dane a poplatky sú štátne a miestne.

/2/ Dane a poplatky možno ukladať len zákonom alebo na základe zákona.

PIATA HLAVA
SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Čl. 70

Slovenská národná rada je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky.

Čl. 71

/1/ Slovenská národná rada má 150 poslancov, ktorí sú volení na obdobie štyroch rokov.

/2/ Poslanci sú zástupcovia občanov. Mandát vykonávajú osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní príkazmi.

Čl. 72

/1/ Poslanci sú volení vo všeobecných, rovných priamych voľbách s tajným hlasovaním.

/2/ Za poslanca možno zvoliť občana, ktorý má volebné právo, dosiahol vek 21 rokov a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

/3/ Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 73

/1/ Poslanec skladá na schôdzi Slovenskej národnej rady, na ktorej sa zúčastňuje po prvý raz, sľub, ktorý znie:

"Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme ľudu. Budem dodržiavať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života."

/2/ Odmietnutie sľubu, alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.

Čl. 74

Platnosť voľby poslancov overuje Slovenská národná rada na návrh svojho mandátového a imunitného výboru.

Čl. 75

/1/ Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, člena vlády, štátneho tajomníka, sudcu, prokurátora, príslušníka policajného zboru, príslušníka zboru väzenskej a justičnej stráže a vojaka z povolania.

/2/ Počas výkonu funkcie člena vlády a štátneho tajomníka poslanecký mandát spočíva.

Čl. 76

/1/ Poslanca nemožno stíhať pre hlasovanie v Slovenskej národnej rade alebo v jeho orgánoch, a to ani po zániku jeho mandátu. Za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v Slovenskej národnej rade alebo v jej orgáne, podlieha poslanec len disciplinárnej právomoci Slovenskej národnej rady.

/2/ Poslanca nemožno trestne ani disciplinárne stíhať, ani ho vziať do väzby bez súhlasu Slovenskej národnej rady. Ak Slovenská národná rada súhlas odoprie, je stíhanie navždy vylúčené.

/3/ Ak bol poslanec pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, je príslušný orgán povinný to oznámiť ihneď predsedovi Slovenskej národnej rady. Ak Mandátový a imunitný výbor Slovenskej národnej rady súhlas na zadržanie nedá, musí byť poslanec ihneď prepustený.

Čl. 77

Poslanec môže odoprieť svedectvo vo veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.

Čl. 78

/1/ Poslanec môže interpelovať vládu, člena vlády alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti. Poslanec musí dostať odpoveď do 30 dní.

/2/ O odpovedi na interpelácie sa v Slovenskej národnej rade koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere.

Čl. 79

/1/ Poslanec sa môže funkcie poslanca vzdať.

/2/ Mandát poslanca zaniká, ak poslanec bol právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný úmyselný trestný čin.

Čl. 80

/1/ Slovenská národná rada zasadá stále.

/2/ Ustanovujúcu schôdzu Slovenskej národnej rady zvolá prezident do 30 dní po vyhlásení výsledkov volieb. Ak tak neurobí, zide sa Slovenská národná rada tridsiaty deň po vyhlásení výsledkov volieb.

/3/ Slovenská národná rada môže uznesením prerušiť svoje zasadanie. Dĺžka prerušenia nesmie presiahnuť štyri mesiace v roku. Počas prerušenia zasadania môžu konať orgány Slovenskej národnej rady.

/4/ Počas prerušenia zasadania môže predseda Slovenskej národnej radyvolať schôdzu Slovenskej národnej rady i pred určeným termínom. Urobí tak vždy, ak o to požiadala vláda alebo päťina poslancov.

/5/ Zasadania Slovenskej národnej rady skončí uplynutím volebného obdobia alebo jej rozpustením.

Čl. 81

/1/ Schôdze Slovenskej národnej rady zvoláva jej predseda.

/2/ Predseda Slovenskej národnej radyvolať schôdzu Slovenskej národnej rady aj vtedy, ak o to požiadala najmenej päťina poslancov Slovenskej národnej rady. V takomto prípadevolať schôdzu do 7 dní.

/3/ Schôdze Slovenskej národnej rady sú verejné.

/4/ Neverejné schôdze sa môžu konať len v prípadoch, ktoré ustanoví zákon, alebo ak sa na tom uznesie Slovenská národná rada trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Čl. 82

/1/ Slovenská národná rada je schopná uznávať sa, ak je prítomná nedpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.

/2/ Na platné uznesenie Slovenskej národnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, pokiaľ táto ústava neustanovuje inak.

/3/ Na prijatie a zmenu ústavy a ústavného zákona, na voľbu a odvolanie prezidenta a na vypovedanie vojny inému štátu je potrebný súhlas aspoň trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 83

Na požiadanie Slovenskej národnej rady alebo jej orgánu sa člen vlády alebo vedúci iného orgánu štátnej správy musí zúčastniť jej schôdze, alebo schôdze jej orgánu.

Čl. 84

Do pôsobnosti Slovenskej národnej rady patrí najmä:

a/ uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať ako sa dodržiavajú,

b/ voliť a odvolávať prezidenta republiky,

c/ rozhodovať ústavným zákonom o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi a o vystúpení z tohto zväzku,

d/ schvaľovať ústavným zákonom zmluvu o vstupe do štátneho zväzku Slovenskej republiky s inými štátmi a o vystúpení z tohto zväzku,

e/ rozhodovať o návrhu na vyhlásenie referenda,

f/ vysloviť pred ratifikáciou súhlas s medzinárodnými politickými zmluvami, medzinárodnými hospodárskymi zmluvami všeobecnej povahy ako aj s medzinárodnými zmluvami, na vykonanie ktorých je potrebný zákon,

g/ zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,

h/ rokovať o programovom vyhlásení vlády, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom,

i/ schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet,

j/ rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky,

k/ voliť sudcov, predsedu a podpredsedu najvyššieho súdu, predsedu a podpredsedu ústavného súdu a predsedu a podpredsedu najvyššieho kontrolného úradu,

l/ uznávať sa o vypovedaní vojny, ak je Slovenská republika napadnutá, alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,

m/ vysloviť súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky.

Čl. 85

/1/ Návrh zákona môže podať prezident, výbory Slovenskej národnej rady, poslanci a vláda.

/2/ Zákon Slovenskej národnej rady podpisuje predseda Slovenskej národnej rady, prezident a predseda vlády.

/3/ Ak prezident vráti s pripomienkami ústavný zákon alebo zákon, Slovenská národná rada ústavný zákon alebo zákon opätovne prerokuje a v prípade jeho schválenia musí byť takýto zákon vyhlásený.

/4/ Ak predseda vlády vráti s pripomienkami zákon, Slovenská národná rada zákon opätovne prerokuje a v prípade jeho schválenia musí byť takýto zákon vyhlásený.

/5/ Zákon nadobudne platnosť vyhlásením. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 86

/1/ Návrh na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi prerokuje Slovenská národná rada vtedy, ak o to požiada najmenej pätina jej poslancov.

/2/ Na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 87

Rokovanie Slovenskej národnej rady upraví zákon.

Čl. 88

/1/ Predsedu Slovenskej národnej rady volí a odvoláva Slovenská národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Predseda je zodpovedný len Slovenskej národnej rade.

/2/ Predseda Slovenskej národnej rady

a/ zvoláva a riadi schôdze Slovenskej národnej rady,

b/ podpisuje ústavu, ústavné zákony a zákony,

c/prijíma sľub poslancov Slovenskej národnej rady,

d/ prijíma sľub prezidenta,

e/ prijíma sľub sudcov, predsedu najvyššieho súdu a predsedu ústavného súdu.

/3/ Predseda Slovenskej národnej rady ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si Slovenská národná rada nezvolí nového predsedu.

Čl. 89

/1/ Predsedu Slovenskej národnej rady zastupujú podpredsedovia. Volí a odvoláva ich Slovenská národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda Slovenskej národnej rady je zodpovedný Slovenskej národnej rade.

/2/ Ustanovenie čl. 88 odsek 3 platí aj pre podpredsedu Slovenskej národnej rady.

Čl. 90

Činnosť Slovenskej národnej rady riadi a organizuje predseda a podpredsedovia.

Čl. 91

/1/ Slovenská národná rada zriaďuje ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány výbory; volí ich predsedov a ostatných členov z poslancov Slovenskej národnej rady.

/2/ Rokovanie výborov Slovenskej národnej rady upraví zákon.

ŠIESTA HLAVA REFERENDUM

Čl. 92

Referendom sa môže rozhodnúť

a/ o veciach uvedených v čl. 6 a 84 písm. c/ a d/,

b/ o iných dôležitých otázkach verejného záujmu.

Čl. 93

Predmetom referenda nemôžu byť ústavné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet.

Čl. 94

Každý občan Slovenskej republiky, ktorý má právo voliť do Slovenskej národnej rady, má právo zúčastniť sa referenda.

Čl. 95

Referendum vyhlasuje prezident republiky, ak o to požiada petíciou aspoň 350 000 občanov, alebo ak sa na tom uznesenie Slovenská národná rada, a to do 30 dní od prijatia petície občanov alebo uznesenia Slovenskej národnej rady.

Čl. 96

/1/ Návrh na prijatie uznesenia Slovenskej národnej rady o vyhlásení referenda môžu podávať poslanci Slovenskej národnej rady alebo vláda.

/2/ Referendum sa vykoná do 90 dní od jeho vyhlásenia prezidentom republiky.

Čl. 97

/1/ Referendum sa nemôže konať v období kratšom ako 90 dní pred voľbami.

/2/ Referendum sa môže konať v deň volieb do Slovenskej národnej rady.

Čl. 98

/1/ Výsledky referenda sú platné, ak sa ho zúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov a ak sa pre rozhodnutie vyslovila nadpolovičná väčšina účastníkov referenda.

/2/ Návrhy prijaté v referende vyhlási Slovenská národná rada rovnako ako zákon.

Čl. 99

Výsledok referenda môže Slovenská národná rada zmeniť alebo zrušiť svojím zákonom po uplynutí troch rokov od jeho účinnosti. Referendum v tej istej veci možno opakovať najskôr po uplynutí troch rokov.

Čl. 100

Zákon Slovenskej národnej rady ustanoví spôsob vykonania referenda.

SIEDMA HLAVA
PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 101

/1/ Hlavou Slovenskej republiky je prezident.

/2/ Prezidenta volí Slovenská národná rada tajným hlasovaním na päť rokov.

/3/ Na zvolenie prezidenta je potrebná trojpäťtinová väčšina hlasov všetkých poslancov.

/4/ Prezident je za výkon svojej funkcie zodpovedný Slovenskej národnej rade.

Čl. 102

/1/ Prezident

a/ zastupuje Slovenskú republiku navonok, dojednáva a ratifikuje medzinárodné zmluvy. Dojednávanie tých medzinárodných zmlúv, ku ktorým nie je potrebný súhlas Slovenskej národnej rady, môže preniesť na vládu alebo so súhlasom vlády na jej jednotlivých členov,

b/ prijíma a poveruje vyslancov,

c/ zvoláva ustanovujúcu schôdzu Slovenskej národnej rady,

d/ môže rozpustiť Slovenskú národnú radu v prípade, ak po trojnásobne opakovanom hlasovaní o programovom vyhlásení nedôjde k odhlasovaniu dôvery vláde, alebo po trojnásobne opakovanom hlasovaní o návrhu ústavného zákona nedôjde k jeho prijatiu. Pritom je povinný vypočúť stanovisko predsedu Slovenskej národnej rady. Nové voľby vyhlási predseda Slovenskej národnej rady do 30 dní,

e/ podpisuje zákony,

f/ vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády, poveruje ich vedením ministerstiev a prijíma ich demisiu; predsedu a ostatných členov vlády odvoláva v prípadoch uvedených v čl. 115 a 116,

g/ vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych funkcionárov v prípadoch, kde to ustanovuje zákon; vymenúva profesorov a rektorov vysokých škôl, vymenúva a povyšuje generálov,

h/ prepožičiava vyznamenania, ak na to nespĺnomocní iný orgán,

i/ udeľuje amnestiu, odpúšťa a zmierňuje tresty uložené trestnými súdmi a nariaďuje, aby sa trestné konanie nezačínalo, alebo aby sa v ňom nepokračovalo a zahládza tresty,

j/ je hlavným veliteľom ozbrojených síl,

k/ vyhlasuje na návrh vlády vojnový stav a na základe rozhodnutia Slovenskej národnej rady vypovedáva vojnu, ak je Slovenská republika napadnutá, alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,

l/ vyhlasuje výnimočný stav na základe ústavného zákona,

m/ vyhlasuje referendum,

n/ môže vrátiť Slovenskej národnej rade ústavné zákony a zákony s pripomienkami, a to v lehote do pätnásť dní po ich schválení, s výnimkou prípadov uvedených v písm. k/ a l/,

o/ podáva Slovenskej národnej rade správy o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach, predkladá jej návrhy zákonov a iných opatrení. Má právo byť prítomný na schôdzach Slovenskej národnej rady,

p/ má právo byť prítomný na schôdzach vlády, predsedáť jej a vyžadovať si od vlády alebo od jej členov správy.

Čl. 103

/1/ Za prezidenta môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý dosiahol vek 35 rokov.

/2/ Tá istá osoba môže byť zvolená za prezidenta najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

/3/ Voľba prezidenta sa vykoná v posledných 60 dňoch funkčného obdobia úradujúceho prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred uplynutím volebného obdobia, uskutoční sa voľba nového prezidenta do 30 dní.

/4/ Ak bude za prezidenta zvolený poslanec Slovenskej národnej rady, člen vlády, sudca, prokurátor, príslušník ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru, člen najvyššieho kontrolného úradu, prestane odo dňa svojho zvolenia vykonávať svoju doterajšiu funkciu.

/5/ Prezident nesmie vykonávať iný platený úrad, povolanie alebo podnikateľskú činnosť a nesmie byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť.

Čl. 104

/1/ Prezident skladá do rúk predsedu Slovenskej národnej rady tento sľub:

" Sľubujem na svoju česť vernosť Slovenskej republike. Budem dbať o blaho slovenského národa, národnostných menšín a etnických skupín žijúcich v Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem vykonávať v záujme ľudu a zachovávať i obhajovať ústavu a ostatné zákony."

/2/ Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok neplatnosť voľby prezidenta.

Čl. 105

/1/ Ak sa uvoľní úrad prezidenta a ešte nie je zvolený nový prezident a nezložil sľub, rovnako, ak prezident nemôže svoj úrad vykonávať pre závažné dôvody, prislúcha výkon funkcie prezidenta vláde. Vláda môže v takomto prípade poveriť svojho predsedu výkonom niektorých právomocí prezidenta. Na predsedu vlády prechádza v tom čase aj hlavné velenie ozbrojených síl.

/2/ Ak prezident nemôže vykonávať svoj úrad dlhšie než jeden rok, Slovenská národná rada ho odvolá z funkcie a zvolí nového prezidenta na riadne funkčné obdobie.

Čl. 106

Slovenská národná rada môže odvolať prezidenta z funkcie, ak prezident vyvíja činnosť smerujúcu proti zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky alebo činnosť smerujúcu k odstráneniu demokratického ústavného zriadenia Slovenskej republiky. Návrh na odvolanie prezidenta v týchto prípadoch môže podať nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na odvolanie prezidenta je potrebný súhlas aspoň trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 107

Prezidenta možno stíhať len pre vlastizradu. Obžalobu na prezidenta podáva Slovenská národná rada; súdi ho ústavný súd.

ÔSMA HLAVA
VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 108

Vláda Slovenskej republiky je najvyšším orgánom výkonnej moci.

Čl. 109

/1/ Vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

/2/ Člen vlády nemôže vykonávať poslanecký mandát alebo byť sudcom.

/3/ Člen vlády nesmie vykonávať iný platený úrad, povolanie alebo podnikateľskú činnosť a nesmie byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť.

Čl. 110

/1/ Predsedu vlády vymenúva prezident.

/2/ Za predsedu vlády môže byť vymenovaný každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady.

Čl. 111

/1/ Na návrh predsedu vlády prezident vymenúva a odvoláva ďalších členov vlády a poveruje ich riadením ministerstiev. Za podpredsedu vlády a ministra môže vymenovať občana, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady.

/2/ Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v plnom rozsahu jeho práv a povinností člena vlády štátny tajomník.

/3/ Štátnych tajomníkov vymenúva a odvoláva vláda.

Čl. 112

Členovia vlády skladajú do rúk prezidenta tento sľub:

"Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme ľudu. Budem zachovávať ústavu a ostatné zákony a pracovať pre to, aby sa uvádzali do života."

Čl. 113

Vláda je povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred Slovenskú národnú radu, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

Čl. 114

/1/ Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná Slovenskej národnej rade. Slovenská národná rada jej môže vysloviť kedykoľvek nedôveru.

/2/ Vláda môže kedykoľvek požiadať Slovenskú národnú radu o vyslovenie dôvery.

/3/ Vláda môže spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde.

Čl. 115

/1/ Ak Slovenská národná rada vysloví vláde nedôveru, alebo ak zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, prezident vládu odvolá.

/2/ Vláda podá demisiu vždy po ustanovujúcej schôdzi novozvolenej Slovenskej národnej rady.

/3/ Ak prezident prijme demisiu vlády poverí ju vykonávaním jej funkcie až do vymenovania novej vlády.

Čl. 116

/1/ Člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Slovenskej národnej rade.

/2/ Člen vlády môže podať demisiu prezidentovi.

/3/ Slovenská národná rada môže vysloviť nedôveru aj jednotlivému členovi vlády; v tomto prípade prezident člena vlády odvolá.

/4/ Návrh na odvolanie člena vlády môže podať prezidentovi aj predseda vlády.

/5/ Ak podá demisiu predseda vlády, podá demisiu celá vláda.

/6/ Ak Slovenská národná rada vysloví nedôveru predsedovi vlády, prezident ho odvolá. Odvolanie predsedu vlády má za následok odstúpenie vlády.

/7/ Ak prijme prezident demisiu, alebo ak odvolá člena vlády, určí, ktorý z členov vlády povedie dočasne veci spravované dosiaľ členom vlády, ktorého demisiu prijal.

Čl. 117

Ak Slovenská národná rada vysloví nedôveru vláde dva razy v rozpätí šiestich mesiacov alebo tri razy v priebehu volebného obdobia, prezident Slovenskú národnú radu rozpustí. Nové voľby sa vykonajú do 60 dní.

Čl. 118

Funkčné obdobie vlády končí prvou schôdzou Slovenskej národnej rady; vláda však vykonáva svoju funkciu až do utvorenia novej vlády.

Čl. 119

/1/ Vláda je schopná sa uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

/2/ Na prijatie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov vlády. Hlas štátneho tajomníka, ktorý zastupuje člena vlády, sa počíta ako hlas člena vlády.

Čl. 120

Vláda rozhoduje v zbore

- a/ o návrhoch zákonov,
- b/ o nariadeniach vlády,
- c/ o programe vlády a o jeho plnení,
- d/ o zásadných opatreniach na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej politiky Slovenskej republiky,
- e/ o návrhoch štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu,
- f/ o medzinárodných zmluvách Slovenskej republiky,
- g/ o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky,
- h/ o podaní návrhu zákona Slovenskej národnej rady alebo iného závažného opatrenia na verejnú diskusiu,
- i/ o tom, že požiada o vyslovenie dôvery,
- j/ o udelení amnestie vo veciach priestupkov,

k/ o vymenúvaní a odvolávaní štátnych funkcionárov v prípadoch ustanovených zákonom,

l/ o ďalších otázkach, ak to ustanoví zákon.

Čl. 121

/1/ Na vykonanie zákona a v jeho medziach môže vláda vydávať nariadenia.

/2/ Nariadenie vlády podpisuje predseda vlády.

/3/ Nariadenie vlády sa musí vyhlásiť spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Čl. 122

Vláda má právo udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 123

Ústredné orgány štátnej správy a miestne orgány štátnej správy sa zriaďujú zákonom Slovenskej národnej rady.

Čl. 124

Ministerstvá a iné orgány štátnej správy, môžu na základe zákonov a v ich medziach vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to zákonom splnomocnené. Tieto všeobecne záväzné právne predpisy sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

DEVIATA HLAVA
NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 125

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky je nezávislým orgánom vykonávajúcim kontrolu hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, so štátnym majetkom, majetkovými právami a pohľadávkami štátu.

Čl. 126

/1/ Na čele najvyššieho kontrolného úradu je predseda. Predsedu a podpredsedov najvyššieho kontrolného úradu volí a odvoláva Slovenská národná rada.

/2/ Za predsedu najvyššieho kontrolného úradu môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady.

/3/ Tá istá osoba môže byť zvolená za predsedu najvyššieho kontrolného úradu najviac v dvoch po sebe nasledujúcich päťročných obdobiach.

/4/ Funkcie predsedu a podpredsedov najvyššieho kontrolného úradu sú nezlučiteľné s inou funkciou v štátnych orgánoch, orgánoch územnej samosprávy a orgánoch právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť.

Čl. 127

Najvyšší kontrolný úrad predkladá najmenej raz do roka správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Slovenskej národnej rade.

Čl. 128

Pôsobnosť, právomoc a vnútorné organizačné členenie najvyššieho kontrolného úradu ustanoví zákon.

DESIATA HLAVA
ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 129

Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Čl. 130

Ústavný súd rozhoduje

a/ o súlade zákonov s ústavou a s ústavnými zákonmi,

b/ o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi a zákonmi,

c/ o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy s ústavou a zákonmi,

d/ o súlade všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy s ústavou, zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

e/ o súlade všeobecne záväzných právnych predpisov s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom pre vyhlasovanie zákonov.

Čl. 131

Ústavný súd rozhoduje kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, ak zákon neustanovuje, že tieto spory rozhoduje iný štátny orgán.

Čl. 132

Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené ústavné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Čl. 133

/1/ Ústavný súd podáva výklad ústavných zákonov, ak je vec sporná. Podmienky ustanoví zákon.

/2/ Ústavný súd nezaujíma stanoviská vo veciach súladu návrhov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov s ústavou a ústavnými zákonmi.

Čl. 134

/1/ Ústavný súd rozhoduje o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca Slovenskej národnej rady a proti výroku, ktorým je poslanec Slovenskej národnej rady zbavený svojho mandátu.

/2/ Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do Slovenskej národnej rady a do orgánov územnej samosprávy.

/3/ Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti výsledku referenda.

/4/ Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti politických strán a politických hnutí, ktorých činnosť je v rozpore s ústavou.

Čl. 135

/1/ Ústavný súd začne konanie, ak podá návrh

a/ Slovenská národná rada,

b/ prezident,

c/ vláda,

d/ súd,

e/ generálny prokurátor,

f/ každý, o práve ktorého sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 132.

/2/ Zákon Slovenskej národnej rady ustanoví, kto má právo podať návrh na začatie konania podľa čl. 134.

/3/ Ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv.

Čl. 136

Ústavný súd rozhoduje v pléne vo veciach uvedených v čl.107, čl. 130 písm. a/ a b/, čl. 134 odseky 2 a 4, čl. 141 odsek 2, čl. 143 odseky 2 a 3 a o úprave svojich vnútorných pomerov.

Čl. 137

/1/ Ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v čl. 130 je nesúladi, strácajú dotknuté predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto predpisy vydali, sú povinné ich do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť do súladu s ústavou, ústavnými zákonmi a ak ide o predpisy uvedené v čl. 130 písm. b/, aj s inými zákonmi; ak ide o predpisy uvedené v čl. 130 písm. c/ aj s inými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, strácajú také predpisy, ich časti alebo ustanovenia platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

/2/ Rozhodnutia ústavného súdu vydané podľa odseku 1 sa vyhlasujú spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

Čl. 138

Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

Čl. 139

/1/ Ústavný súd sa skladá z 10 sudcov.

/2/ Sudcov ústavného súdu volí Slovenská národná rada na sedem rokov.

/3/ Za sudcu ústavného súdu môže byť zvolený občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady, dosiahol vek 40 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie a je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní.

Čl. 140

Na čele ústavného súdu je jeho predseda, ktorého zastupuje podpredseda. Predsedu a podpredsedu volí zo sudcov ústavného súdu Slovenská národná rada.

Čl. 141

/1/ Sudcovia ústavného súdu majú imunitu rovnako ako poslanci Slovenskej národnej rady.

/2/ Súhlas na trestné stíhanie sudcu ústavného súdu alebo na jeho vzatie do väzby dáva ústavný súd.

/3/ Ústavný súd dáva súhlas na trestné stíhanie alebo vzatie do väzby predsedu a podpredsedov najvyššieho súdu.

Čl. 142

/1/ Ak je zvolený sudca ústavného súdu členom politickej strany alebo politického hnutia, je povinný vzdať sa členstva v nich ešte pred zložením sľubu.

/2/ Sudcovia ústavného súdu vykonávajú funkciu ako svoje povolanie. Výkon tejto funkcie je nezlučiteľný

a/ s inou zárobkovou alebo hospodárskou činnosťou okrem správy vlastného majetku a činnosti vedeckej, pedagogickej, literárnej a umeleckej,

b/ s funkciou alebo pracovným pomerom v inom štátnom orgáne,

c/ s inou funkciou, ktorej výkon by bol na ujmu nezávislého výkonu funkcie sudcu.

/3/ Dňom, keď sa sudca ujíma svojej funkcie, zaniká jeho poslanecký mandát a členstvo vo vláde.

Čl. 143

/1/ Sudca ústavného súdu sa môže svojej funkcie sudcu ústavného súdu vzdať.

/2/ Slovenská národná rada môže sudcu ústavného súdu odvolať na základe odsudzujúceho právoplatného rozsudku pre úmyselný trestný čin a na základe kárneho rozhodnutia ústavného súdu pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom jeho funkcie v ústavnom súde.

/3/ Slovenská národná rada odvolá sudcu ústavného súdu ak ústavný súd oznámil, že sudca sa nezúčastňuje konania ústavného súdu dlhšie ako jeden rok alebo ak sudca ústavného súdu bol súdnym rozhodnutím pozbavený spôsobilosti na právne úkony.

Čl. 144

Ak sa vzdá sudca ústavného súdu svojej funkcie sudcu ústavného súdu alebo ak je odvolaný, zvolí Slovenská národná rada iného na nové funkčné obdobie.

Čl. 145

Podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

JEDENÁSTA HLAVA
SÚDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 146

/1/ V Slovenskej republike súdnictvo vykonávajú nezávislé a nestranné súdy.

/2/ Súdnicstvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Čl. 147

/1/ Súdy rozhodujú vo veciach občianskoprávných, obchodnoprávných a trestnoprávných; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov.

/2/ Súdy rozhodujú v senátoch, pokiaľ zákon neustanovuje, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátov zúčastňujú aj prísediaci z radov občanov.

/3/ Rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Čl. 148

/1/ Sústavu súdov tvoria Najvyšší súd Slovenskej republiky, krajské súdy a okresné súdy.

/2/ Pôsobnosť a organizáciu súdov a konanie pred nimi ustanoví zákon.

Čl. 149

/1/ Najvyšší súd

a/ rozhoduje v prípadoch ustanovených zákonom o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch,

b/ zaujíma stanoviská v záujme jednotného výkladu zákonov.

/2/ Najvyšší súd preskúmava zákonnosť rozhodnutí ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Čl. 150

/1/ Sudcovia sú pri rozhodovaní nezávislí a sú viazaní len zákonom.

/2/ Ak to ustanovuje ústava alebo zákon, sú sudcovia viazaní aj medzinárodnou zmluvou.

/3/ Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis odporuje zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Nález ústavného súdu je preň i pre ostatné všeobecné súdy záväzný.

Čl. 151

/1/ Sudcov z povolania volí Slovenská národná rada na návrh vlády na dobu päť rokov. Po uplynutí tohoto volebného obdobia na návrh vlády volí Slovenská národná rada sudcov bez časového obmedzenia.

/2/ Predsedu a podpredsedov najvyššieho súdu volí zo sudcov najvyššieho súdu Slovenská národná rada na dobu päť rokov, a to najviac na dve za sebou idúce obdobia.

/3/ Za predsedu najvyššieho súdu môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady.

Čl. 152

Sudca sa môže svojej funkcie vzdať.

Čl. 153

/1/ Slovenská národná rada sudcu odvolá

a/ na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku pre úmyselný trestný čin,

b/ na základe rozhodnutia kárneho súdu pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom jeho funkcie.

/2/ Slovenská národná rada môže sudcu odvolať

a/ ak mu zdravotný stav dlhodobe nedovoľuje riadne vykonávať sudcovské povinnosti,

b/ ak dosiahol vek 65 rokov.

/3/ Pred rozhodnutím o odvolaní z funkcie si Slovenská národná rada vyžiada stanovisko príslušného kárneho súdu.

Čl. 154

/1/ Postavenie, práva a povinnosti sudcov ustanoví zákon.

/2/ Spôsob ustanovenia prísediacich ustanoví zákon.

DVANÁSTA HLAVA
PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 155

/1/ Prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy štátu, fyzických a právnických osôb.

/2/ Pred podaním obžaloby prokurátor dozerá na to, aby trestné konanie bolo v súlade so zákonom. V trestnom konaní pred súdom je prokurátor obžalobcom.

/3/ V občianskom súdnom konaní môže prokurátor podať návrh na začatie konanie a vstúpiť do konania pred súdom len v prípadoch ustanovných zákonom.

/4/ Prokuratúra dozerá na dodržiavanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v činnosti orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom.

Čl. 156

/1/ Na čele prokuratúry je generálny prokurátor. Generálneho prokurátora vymenúva a odvoláva prezident na návrh Slovenskej národnej rady.

/2/ Za generálneho prokurátora môže byť vymenovaný každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Slovenskej národnej rady.

/3/ Podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní a právach a povinnostiach prokurátorov a o organizácii prokuratúry ustanoví zákon.

TRINÁSTA HLAVA PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 157

/1/ Všetky ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy ostávajú v platnosti, pokiaľ neodporujú tejto ústave. Meniť a zrušiť ich môžu príslušné orgány Slovenskej národnej rady.

/2/ Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Čl. 158

/1/ Slovenskú republiku zaväzujú medzinárodné zmluvy uzavreté a ratifikované Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou v oblasti právnopolitickej, najmä občianskych a politických práv, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv.

/2/ Slovenskú republiku zaväzujú medzinárodné zmluvy a medzinárodné dohody ratifikované Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou v oblasti pôžičiek a úverov, a to len do výšky, ktorú Slovenská republika skutočne prijala; obdobne to platí aj pre ostatné medzinárodné záväzky hospodárskeho charakteru.

Čl. 159

Zrušujú sa

1. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 50/1990 Zb. o názve, štátnom znaku, štátnej vlajke, štátnej pečati a o štátnej hymne Slovenskej republiky;

2. ustanovenia čl. I až IV ústavného zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1990 Zb. o počte poslancov Slovenskej národnej rady, o znení sľubu poslancov Slovenskej národnej rady, členov vlády Slovenskej republiky a poslancov národných výborov a o volebnom období Slovenskej národnej rady;

3. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 7/1992 Zb. po Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Čl. 160

Táto Ústava Slovenskej republiky nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Bratislava, 28. júla 1992

Vladimír Mečiar

predseda vlády
Slovenskej republiky